

DECIZIA BĂNCII CENTRALE EUROPENE

din 19 aprilie 2013

privind cupiurile, specificațiile, reproducerea, preschimbarea și retragerea bancnotelor euro

(reformare)

(BCE/2013/10)

(2013/211/UE)

CONSILIUL GUVERNATORILOR BĂNCII CENTRALE EUROPENE,

către utilizatori, luând în considerare cerințele vizuale și tehnice specifice ale asociațiilor europene ale utilizatorilor de bancnote.

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 128 alineatul (1),

având în vedere articolul 16 din Statutul Sistemului European al Băncilor Centrale și al Băncii Centrale Europene,

întrucât:

(1) Domeniul de aplicare al Deciziei BCE/2003/4 din 20 martie 2003 privind valorile nominale, specificațiile, reproducerea, schimbul și retragerea bancnotelor euro ⁽¹⁾ trebuie extins pentru a acoperi seriile viitoare de bancnote euro. În acest sens, sunt necesare mai multe modificări tehnice ale Deciziei BCE/2003/4. În plus, în baza experienței dobândite în aplicarea și interpretarea Deciziei BCE/2003/4, este necesar să se clarifice și să se îmbunătățească anumite norme și proceduri. Prin urmare, pentru a încorpora modificările menționate mai sus, Decizia BCE/2003/4 ar trebui reformată pentru claritate și transparență.

(2) Articolul 128 alineatul (1) din Tratat și articolul 16 din Statutul Sistemului European al Băncilor Centrale și al Băncii Centrale Europene prevăd că Banca Centrală Europeană (BCE) este singura abilitată să autorizeze emisiunea de bancnote euro în Uniune. Aceste dispoziții prevăd, de asemenea, că BCE și băncile centrale naționale ale statelor membre a căror monedă este euro (denumite în continuare „BCN”) pot emite astfel de bancnote. În temeiul articolului 10 din Regulamentul (CE) nr. 974/98 al Consiliului din 3 mai 1998 privind introducerea euro ⁽²⁾, BCE și BCN pun în circulație bancnote euro.

(3) Institutul Monetar European (IME) a efectuat lucrările pregătitoare pentru producerea și emisiunea bancnotelor euro, în special în ceea ce privește elementele grafice ale bancnotelor euro, și a facilitat recunoașterea și acceptarea cupiurilor și a specificațiilor noilor bancnote euro de

(4) Ca succesor al IME, BCE deține dreptul de autor asupra elementelor grafice ale bancnotelor euro, deținut inițial de IME. BCE și BCN, care acționează în numele BCE, pot valorifica acest drept de autor în ceea ce privește reproducerea emise sau distribuite prin încălcarea acestui drept de autor, cum ar fi, *inter alia*, reproducerea care ar putea afecta negativ reputația bancnotelor euro.

(5) BCE și BCN vor introduce periodic o serie nouă de bancnote euro cu elemente de siguranță optimizate, care să beneficieze de progresele înregistrate în tehnologia de producere a bancnotelor de la introducerea primei serii.

(6) Dreptul BCE și al BCN de a emite bancnote euro include competența de a lua toate măsurile legale necesare pentru a proteja integritatea bancnotelor euro ca mijloc de plată. BCE ar trebui să ia măsuri pentru a oferi un nivel minim de protecție în toate statele membre a căror monedă este euro, astfel încât să se asigure că publicul poate distinge reproducerea de bancnotele euro, care sunt emise de BCE și BCN și care nu sunt bancnote contrafăcute în temeiul articolului 2 litera (a) din Regulamentul (CE) nr. 1338/2001 din 28 iunie 2001 de definire a măsurilor necesare protecției monedei euro împotriva falsificării ⁽³⁾ (denumite în continuare „bancnote euro autentice”). În acest sens, este necesară instituirea unor norme comune în temeiul cărora să fie permisă reproducerea bancnotelor euro.

(7) Prezenta decizie nu aduce atingere aplicării dreptului penal, în special în materie de contrafacere.

(8) Reproducerea bancnotelor euro în format electronic ar trebui considerate legale numai dacă producătorul acestora adoptă măsurile tehnice adecvate pentru a descuraja imprimarea lor în cazul în care publicul ar putea confunda astfel de materiale printate cu bancnote euro autentice.

⁽¹⁾ JO L 78, 25.3.2003, p. 16.

⁽²⁾ JO L 139, 11.5.1998, p. 1.

⁽³⁾ JO L 181, 4.7.2001, p. 6.

- (9) Competența de a lua măsuri pentru protejarea integrității bancnotelor euro autentice ca mijloc de plată include competența de a adopta un regim comun în cadrul căruia BCN sunt pregătite să preschimbe bancnotele euro autentice deteriorate. În cadrul acestui regim sunt determinate anumite categorii de bancnote euro care ar trebui reținute de BCN atunci când le sunt prezentate în vederea preschimbării.
- (10) Partea din bancnota euro originală care trebuie prezentată pentru ca aceasta să fie acceptată în vederea preschimbării trebuie să îndeplinească anumite cerințe minime privind dimensiunile. Aceste dimensiuni trebuie exprimate ca procent din suprafața bancnotei euro originale înainte de a fi fost deteriorată, pentru a preveni distorsionarea dimensiunilor, de exemplu, în cazurile în care bancnotele euro sunt deteriorate din cauza micșorării.
- (11) Regulamentul (CE) nr. 1338/2001 impune instituțiilor de credit și, în limitele activității de plăți a acestora, altor prestatori de servicii de plată și oricărui alte instituții angajate în procesarea și distribuirea către public a bancnotelor și monedelor să se asigure că bancnotele și monedele euro pe care le-au primit și pe care intenționează să le repună în circulație sunt verificate în privința autenticității, iar contrafacerea sunt detectate.
- (12) Întrucât deteriorarea bancnotelor euro autentice de către dispozitivele antifurt poate avea loc în contextul unei tentative de săvârșire a unei infracțiuni sau al unei infracțiuni efective, ar trebui să se asigure că în aceste cazuri bancnotele pot fi preschimbate numai de victima unei astfel de tentative sau infracțiuni.
- (13) Pentru a încuraja utilizarea corectă a dispozitivelor antifurt de către toate instituțiile și toți agenții economici prevăzuți la articolul 6 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 1338/2001, este oportun ca BCN să perceapă de la agenții care operează cu bancnote o taxă destinată compensării analizei efectuate în vederea preschimbării bancnotelor euro autentice care au fost deteriorate de dispozitivele antifurt.
- (14) Această taxă nu ar trebui percepută dacă deteriorarea este rezultatul unei tentative sau al unui caz efectiv de jaf sau de furt și, pentru a evita taxele cu valoare neglijabilă, ar trebui percepută numai atunci când este prezentat în vederea preschimbării un număr minim de bancnote euro autentice deteriorate.
- (15) Bancnotele euro autentice care au fost deteriorate în cantități mari din cauza activării unor dispozitive antifurt ar trebui prezentate în vederea preschimbării, la o solicitare a BCN în acest sens, în seturi formate dintr-un număr minim de bancnote euro.
- (16) Pentru a sprijini eforturile de îmbunătățire a circuitului numerarului și pentru a evita penalizarea utilizării dispozitivelor antifurt, este oportun să se crediteze instituțiile și agenții economici prevăzuți la articolul 6 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 1338/2001, care prezintă în vederea preschimbării bancnote euro autentice deteriorate în mod accidental de dispozitive antifurt, în ziua primirii acestor bancnote, într-un mod similar depunerilor periodice de numerar.
- (17) Pentru a sprijini prevenirea de către Uniunea Europeană a utilizării sistemului financiar pentru spălarea banilor și finanțarea terorismului, este oportun ca Eurosistemul să specifice modalitatea de tratare a cererilor oricărui solicitanți de preschimbare a unor bancnote euro autentice deteriorate în valoare de cel puțin 7 500 EUR. Aceste norme nu aduc atingere oricăror cerințe mai stricte de identificare și raportare adoptate de statele membre în transpunerea Directivei 2005/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 octombrie 2005 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor și finanțării terorismului (1).
- (18) Dreptul exclusiv al BCE de a autoriza emisiunea bancnotelor euro în Uniune include competența de a retrage bancnotele euro și de a institui un regim comun în baza căruia BCE și BCN să poată efectua această retragere,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Cupiuri și specificații

- (1) Bancnotele euro includ șapte cupiuri, între cinci euro și 500 euro, ilustrând tema „Epicile și stilurile Europei”, cu următoarele specificații de bază.

Valoare nominală (EUR)	Dimensiuni (prima serie)	Dimensiuni (a doua serie)	Culoare dominantă	Elemente grafice
5	120 × 62 mm	120 × 62 mm	Gri	Clasic
10	127 × 67 mm	127 × 67 mm	Roșu	Romanic
20	133 × 72 mm	133 × 72 mm	Albastru	Gotic
50	140 × 77 mm	140 × 77 mm	Portocaliu	Renascentist

(1) JO L 309, 25.11.2005, p. 15.

Valoare nominală (EUR)	Dimensiuni (prima serie)	Dimensiuni (a doua serie)	Culoare dominantă	Elemente grafice
100	147 × 82 mm	Urmează a fi stabilite	Verde	Baroc și rococo
200	153 × 82 mm	Urmează a fi stabilite	Galben-marونی	Arhitectura în oțel și sticlă
500	160 × 82 mm	Urmează a fi stabilite	Violet	Arhitectura modernă a secolului al XX-lea

(2) Cele șapte cupiuri din seria de bancnote euro conțin reprezentări ale unor porți și ferestre pe avers (*recto*) și ale unor poduri pe revers (*verso*). Toate cele șapte cupiuri vor ilustra diferitele perioade artistice europene menționate anterior. Alte elemente grafice includ:

- (a) simbolul Uniunii Europene;
- (b) denumirea monedei cu caractere din alfabetul latin și grec și, în plus, pentru a doua serie de bancnote euro, denumirea monedei în alfabetul chirilic;
- (c) inițialele BCE în diferitele versiuni lingvistice oficiale ale Uniunii Europene; pentru prima serie de bancnote euro, inițialele BCE se limitează la următoarele cinci versiuni lingvistice oficiale: BCE, ECB, EZB, EKT și EKP și, în plus, pentru a doua serie de bancnote euro, inițialele BCE se limitează la următoarele nouă versiuni lingvistice oficiale: BCE, ECB, ЕЦБ, EZB, EKP, EKT, EKB, БСЕ și EBC;
- (d) simbolul © care indică faptul că dreptul de autor aparține BCE; și
- (e) semnătura președintelui BCE.

Articolul 2

Norme privind reproducerea bancnotelor euro

(1) „Reproducere” înseamnă orice imagine tangibilă sau intangibilă care folosește integral sau parțial o bancnotă euro, astfel cum este specificată la articolul 1, sau părți din elementele grafice individuale ale acesteia, cum ar fi, printre altele, culoarea, dimensiunile și folosirea literelor sau a simbolurilor, imagine care poate fi asemănătoare sau poate da impresia generală a unei bancnote euro autentice, indiferent de:

- (a) dimensiunea imaginii; sau
- (b) materialul (materialele) sau tehnica (tehnicile) utilizate pentru producerea acesteia; sau
- (c) dacă elemente grafice ale bancnotelor euro, cum ar fi literele sau simbolurile, au fost modificate sau adăugate.

(2) Reproductorile pe care publicul le-ar putea confunda cu bancnote euro autentice sunt considerate ilegale.

(3) Reproductorile care îndeplinesc următoarele criterii sunt considerate legale, deoarece nu există riscul de a fi confundate de public cu bancnote euro autentice:

- (a) reproduserile unei singure fețe a unei bancnote euro, astfel cum este prevăzut la articolul 1, cu condiția ca dimensiunea reproducerii să fie egală cu sau mai mare de 125 % sau mai mică sau egală cu 75 % atât din lungimea, cât și din lățimea respectivei bancnote euro, astfel cum este specificată la articolul 1; sau
- (b) reproduserile ambelor fețe ale unei bancnote euro, astfel cum este specificată la articolul 1, cu condiția ca dimensiunea reproducerii să fie mai mare de sau egală cu 200 % sau mai mică de sau egală cu 50 % atât din lungimea, cât și din lățimea respectivei bancnote euro, astfel cum este specificată la articolul 1; sau
- (c) reproduserile unor elemente grafice individuale ale unei bancnote euro, astfel cum este specificată la articolul 1, cu condiția ca aceste elemente grafice să nu fie prezentate pe un fundal care să semene cu o bancnotă; sau
- (d) reproduserile unei singure fețe care ilustrează o porțiune din aversul sau din reversul unei bancnote euro, cu condiția ca porțiunea respectivă să fie mai mică de o treime din aversul sau reversul original al bancnotei euro, astfel cum este specificată la articolul 1; sau
- (e) reproduserile dintr-un material care este neîndoielnic diferit de hârtie și care are un aspect evident diferit de cel al materialului folosit pentru bancnote; sau
- (f) reproduserile intangibile puse la dispoziție în format electronic pe pagini de internet, prin mijloace de comunicații cu fir sau fără fir sau prin orice alte mijloace care permit publicului să acceseze aceste reproduceri intangibile dintr-un loc și într-un moment pe care îl aleg în mod individual, cu condiția ca:
 - cuvântul SPECIMEN (mostră) să fie incorporat în diagonală pe reproducere, în setul de caractere Arial sau în seturi de caractere asemănătoare acestuia; și
 - rezoluția reproducerii electronice la dimensiunea 100 % să nu depășească 72 dpi (*dots per inch*).

(4) În cazul reproducerilor în conformitate cu alineatul (3) litera (f),

— lungimea cuvântului SPECIMEN este de cel puțin 75 % din lungimea reproducerii; și

— înălțimea cuvântului SPECIMEN este de cel puțin 15 % din lățimea reproducerii; și

— cuvântul SPECIMEN este afișat într-o culoare netransparentă (opacă) contrastând cu culoarea dominantă a bancnotei euro respective, astfel cum se specifică la articolul 1.

(5) Urmare a unei cereri scrise, BCE și BCN confirmă că reproducerile care nu îndeplinesc criteriile din alineatul (3) sunt la rândul lor legale, în măsura în care nu pot fi confundate de public cu bancnote euro autentice, astfel cum sunt specificate la articolul 1. Dacă o reproducere este realizată pe teritoriul unui singur stat membru a cărui monedă este euro, cererile menționate anterior se adresează BCN a statului membru respectiv. În toate celelalte cazuri, astfel de cereri se adresează BCE.

(6) Normele privind reproducerea bancnotelor euro se aplică și bancnotelor euro care au fost retrase sau care și-au pierdut statutul de mijloace legale de plată în temeiul prezentei decizii.

Articolul 3

Preschimbarea bancnotelor euro autentice deteriorate

(1) La cerere, în condițiile prevăzute la alineatul (2) și în decizia relevantă a Consiliului guvernatorilor prevăzută la articolul 6, BCN preschimbă bancnote euro autentice deteriorate în următoarele cazuri:

- (a) la prezentarea a peste 50 % din bancnota euro; sau
- (b) la prezentarea a 50 % sau mai puțin din bancnota euro, dacă solicitantul dovedește că părțile lipsă au fost distruse.

(2) Pe lângă condițiile prevăzute la alineatul (1), pentru preschimbarea bancnotelor euro autentice deteriorate se aplică următoarele condiții suplimentare:

- (a) dacă există îndoieli privind titlul legal al solicitantului asupra bancnotelor euro: solicitantul trebuie să facă dovada identității sale, precum și dovada că solicitantul este deținătorul sau un solicitant autorizat în alt mod;
- (b) dacă există îndoieli privind autenticitatea bancnotelor euro: solicitantul trebuie să facă dovada identității sale;
- (c) dacă sunt prezentate bancnote euro autentice pătate cu cerneală, contaminate sau impregnate: solicitantul trebuie să depună o explicație scrisă privind tipul de pete, contaminare sau impregnare;

(d) dacă bancnotele euro autentice au fost deteriorate de dispozitive antifurt: solicitantul trebuie să dea o declarație scrisă privind cauza neutralizării;

(e) atunci când bancnotele euro autentice au fost deteriorate de dispozitive antifurt în legătură cu o tentativă sau un caz efectiv de jaf, furt sau altă activitate infracțională: bancnotele trebuie preschimbate numai la cererea deținătorului sau a solicitantului autorizat în alt mod, care a fost victima tentativei sau activității infracționale efective care a condus la deteriorarea bancnotelor;

(f) dacă bancnotele euro autentice au fost deteriorate de dispozitive antifurt și sunt prezentate de instituțiile și agenții economici prevăzuți la articolul 6 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 1338/2001: instituțiile și agenții economici în cauză trebuie să dea o declarație scrisă privind cauza neutralizării, referința și caracteristicile dispozitivului antifurt, detalii privind entitatea care prezintă bancnotele deteriorate și data de prezentare a acestora;

(g) dacă bancnotele euro autentice au fost deteriorate în cantități mari din cauza activării dispozitivelor antifurt: în măsura în care este posibil și la o solicitare a BCN în acest sens, acestea trebuie prezentate în seturi de 100 de bancnote euro, dacă există suficiente bancnote euro pentru a forma astfel de seturi;

(h) dacă instituțiile și agenții economici prevăzuți la articolul 6 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 1338/2001 prezintă în vederea preschimbării, într-una sau mai multe tranzacții, bancnote euro autentice deteriorate cu o valoare de cel puțin 7 500 EUR: instituțiile și agenții economici respectivi trebuie să depună documentația privind originea bancnotelor și identificarea clientului sau, după caz, a beneficiarului efectiv, astfel cum este definit în Directiva 2005/60/CE. Această obligație există și în caz de îndoială cu privire la atingerea valorii prag de 7 500 EUR. Regulile stabilite în prezentul alineat nu aduc atingere oricăror cerințe de identificare și raportare mai stricte adoptate de statele membre la transpunerea Directivei 2005/60/CE.

(3) Fără a aduce atingere celor de mai sus:

- (a) dacă știi sau au motive suficiente să considere că bancnotele euro autentice au fost deteriorate în mod intenționat, BCN trebuie să refuze preschimbarea și să rețină bancnotele euro, pentru a evita reintrarea acestora în circulație sau prezentarea lor de către solicitant în vederea preschimbării la altă BCN. Totuși, acestea vor preschimba bancnotele euro autentice deteriorate dacă știi sau au motive suficiente să considere că solicitanții sunt de bună-credință sau dacă solicitanții pot dovedi că sunt de bună-credință. Bancnotele euro care au suferit deteriorări minore, de exemplu au fost adnotate, au fost inscripționate cu cifre sau scurte propoziții, nu vor fi considerate, în principiu, bancnote euro deteriorate în mod intenționat; și

- (b) dacă știu sau au motive suficiente să considere că a fost comisă o infracțiune, BCN trebuie să refuze preschimbarea bancnotelor euro autentice deteriorate și să le rețină, pe bază de confirmare de primire, ca probă care urmează să fie prezentată autorităților competente în vederea începerii cercetării penale sau în sprijinul unei cercetări penale în curs de desfășurare. Cu excepția cazurilor în care autoritățile competente hotărăsc altfel, bancnotele euro autentice pot fi acceptate în vederea preschimbării la sfârșitul cercetării, în condițiile prevăzute la alineatele (1) și (2);
- (c) dacă știu sau au motive suficiente să considere că bancnotele euro autentice deteriorate sunt contaminate, reprezentând un risc pentru sănătate și securitate, BCN trebuie să preschimbe bancnotele euro autentice deteriorate, dacă solicitantul poate furniza o evaluare de sănătate și securitate din partea autorităților competente.

Articolul 4

Instituirea unei taxe pentru preschimbarea bancnotelor euro autentice deteriorate de dispozitivele antifurt

- (1) BCN percep de la instituțiile și agenții economici prevăzuți la articolul 6 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 1338/2001 o taxă atunci când aceștia solicită BCN, în conformitate cu articolul 3, preschimbarea unor bancnote euro autentice care au fost deteriorate de dispozitive antifurt.
- (2) Taxa se ridică la 10 euro cenți pentru fiecare bancnotă euro deteriorată.
- (3) Taxa este percepută numai dacă sunt preschimbate cel puțin 100 de bancnote euro deteriorate. Taxa se percepe pentru toate bancnotele euro preschimbate.
- (4) Nu se percepe nicio taxă atunci când bancnotele euro au fost deteriorate în legătură cu o tentativă sau un caz efectiv de jaf, furt sau altă activitate infracțională.

Articolul 5

Creditarea valorii bancnotelor euro autentice deteriorate în mod accidental de dispozitivele antifurt și prezentate în vederea preschimbării

- (1) BCN creditează instituțiilor și agenților economici prevăzuți la articolul 6 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 1338/2001, care au un cont deschis la BCN relevantă, valoarea bancnotelor euro autentice care au fost deteriorate în mod accidental de dispozitivele antifurt în ziua primirii acestor bancnote, cu următoarele condiții:
- (a) bancnotele euro nu au fost deteriorate în legătură cu o tentativă sau cu un caz efectiv de jaf, furt sau altă activitate infracțională;
- (b) BCN poate verifica imediat dacă suma solicitată corespunde cel puțin aproximativ valorii bancnotelor prezentate; și

(c) sunt transmise toate celelalte informații solicitate de BCN.

(2) Orice diferență care apare după procesare între valoarea bancnotelor euro autentice deteriorate în mod accidental prezentate în vederea preschimbării și suma creditată înainte de procesare este debitată sau creditată, după caz, instituției sau agentului economic care a prezentat bancnotele.

(3) Taxele prevăzute la articolul 4 vor fi calculate în baza numărului efectiv de bancnote euro autentice deteriorate în mod accidental procesate de BCN.

Articolul 6

Retragerea bancnotelor euro

Retragerea unui tip sau a unei serii de bancnote euro se reglementează printr-o decizie a Consiliului guvernatorilor publicată în scopul informării publicului în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* și în alte mijloace de informare. Această decizie reglementează cel puțin următoarele aspecte:

- tipul sau seria bancnotelor euro care urmează să fie retrase din circulație; și
- durata perioadei pe parcursul căreia se efectuează preschimbarea; și
- data începând de la care tipul sau seria de bancnote euro în cauză își pierde statutul de mijloc legal de plată; și
- tratamentul aplicat bancnotelor euro prezentate după expirarea perioadei de retragere și/sau după ce și-au pierdut statutul de mijloace legale de plată.

Articolul 7

Intrare în vigoare și abrogare

- (1) Decizia BCE/2003/4 se abrogă.
- (2) Trimiterile la Decizia BCE/2003/4 se interpretează ca trimiteri la prezenta decizie.
- (3) Prezenta decizie intră în vigoare în ziua următoare datei publicării sale în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Adoptată la Frankfurt pe Main, 19 aprilie 2013.

Pentru Consiliul guvernatorilor BCE

Președintele BCE

Mario DRAGHI

ANEXĂ

TABEL DE CORESPONDENȚĂ

Decizia BCE/2003/4	Prezenta decizie
Articolul 1	Articolul 1
Articolul 2	Articolul 2
Articolul 3	Articolul 3
Articolul 4	Articolul 4
Articolul 5	Articolul 6
Articolul 6	Articolul 7